

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 554/2012-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť M. H., H., zastúpeného advokátom JUDr. T. S., T., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 23 CoP 7/2012 a jeho rozsudkom č. k. 23 CoP 7/2012-670 z 11. júna 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. októbra 2012 doručená sťažnosť M. H., H. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. T. S., T., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne

konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 CoP 7/2012 a jeho rozsudkom č. k. 23 CoP 7/2012-670 z 11. júna 2012 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní o úpravu práv a povinností rodičov k maloletej V. K... (vedenom na návrh matky maloletej o zvýšenie výživného a zmenu úpravu styku a návrh sťažovateľa na zmenu výchovného prostredia) rozsudkom č. k. 20 P 126/2010-451 zo 7. novembra 2011 (ďalej len „rozsudok zo 7. novembra 2011“) zamietol návrh sťažovateľa, ktorý sa domáhal zmeny výchovného prostredia maloletej zverenej do výchovy a starostlivosti matke, zmenil rozsudok okresného súdu sp. zn. 25 P 368/2009 z 21. apríla 2010 tak, že zvýšil výživné zo strany sťažovateľa na maloletú zo sumy 30 € na sumu 150 € mesačne s účinnosťou od 1. novembra 2011 a upravil jeho styk s maloletou tak, že sťažovateľ sa bude s ňou stretávať každú párnú stredu v tom-ktorom mesiaci v čase od 15.00 h do 18.00 h na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Trnave bez prítomnosti matky za osobnej účasti psychologičky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Trnave, ktorá bude nepretržite prítomná pri takomto stretnutí otca s maloletou.

Na odvolanie sťažovateľa krajský súd rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu zo 7. novembra 2011 v časti o zamietnutí návrhu sťažovateľa na zmenu výchovného prostredia a v časti o zvýšení výživného a povolil mu splácať dlžné výživné v sume 840 € v mesačných splátkach po 25 €, zmenil rozsudok okresného súdu v časti o úprave styku otca s maloletou tak, že styk otca s maloletou upravuje v každú párnú stredu za prítomnosti matky na pracovisku Klinickej psychológie T., za prítomnosti PhDr. I. S. trinásťkrát s tým, že prvé stretnutie sa uskutoční v rozsahu od 15.00 h do 15.45 h a nasledujúcich dvanásť stretnutí v rozsahu od 15.00 h do 16.30 h, a naďalej každú párnú stredu za prítomnosti matky v rozsahu od 15.00 h do 18.00 h s tým, že matka zabezpečí účasť maloletej na stretnutiach.

Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s úpravou práv a povinností k maloletej V., ktoré je podľa neho založené na nesprávnych skutkových a právnych záveroch tak v rozsudku okresného súdu, ako aj v napadnutom rozsudku krajského súdu. Sťažovateľ namieta aj nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu.

Sťažovateľ poukázal na to, že matka maloletej podala návrh na začatie konania o úpravu práv a povinností k maloletej len päť dní po nadobudnutí právoplatnosti skoršieho rozsudku okresného súdu o úprave týchto práv. Pritom podľa sťažovateľa pri takomto časovom odstupe od skoršieho rozhodnutia súdu nemohlo dôjsť a ani nedošlo k takej zmene pomerov, ktoré by odôvodňovali zvýšenie výživného, resp. zmenu úpravy styku. Sťažovateľ skorší rozsudok súdu o úprave práv a povinností rodičov k maloletej považoval za prekážku rozhodnutej veci vo vzťahu ku konaniu o návrhu matky podanom päť dní po právoplatnosti skoršieho rozhodnutia a závery súdov, ktoré túto jeho námietku neakceptovali, považuje za nesprávne.

Podľa sťažovateľa okresný súd a následne krajský súd neskúmali dostatočne pomery na strane matky a sťažovateľa, nevykonali dostatočné dôkazy a vykonané dôkazy nevyhodnotili správne, keď dospeli k dôvodnosti zvýšenia výživného zo strany sťažovateľa na maloletú a takej úprave styku, aká vyplýva z právoplatného rozsudku krajského súdu.

Sťažovateľ je toho názoru, že okresný súd a následne krajský súd neskúmali dostatočne a nevyhodnotili správne najmä okolnosť „marenia“ jeho styku s maloletou zo strany matky, ktorá podľa neho odôvodňovala jeho návrh na zmenu výchovného prostredia maloletej tak, aby táto bola zverená do starostlivosti sťažovateľa, a tým vylučovala dôvodnosť určovania i zvyšovania výživného a úpravy styku vo vzťahu k sťažovateľovi.

Sťažovateľ v sťažnosti namietal nerešpektovanie jeho „návrhu na zistenie zdravotného stavu matky A. K. a mal. V. K. znalcom z odboru zdravotníctva, aby si súd mohol utvoriť obraz o tom, či matka a dieťa sú tak vážne choré, že sa po dobu vyše jeden a štvrt' roka nemohli zúčastňovať stretnutí“, nezohľadnenie, že matka marila styk sťažovateľa

s maloletou aj v čase nariadenia znaleckého dokazovania z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie detí a dospelých pri formulovaní otázok pre znalca, nesprávne vyhodnotenie skutočnosti uvedenej aj v znaleckom posudku, a to „*agresívne správanie matky, ktorá počas konfrontácie rodičov pred znalcom PhDr. J., CSc. agresívne pôsobila na otca..., že znalec v dôsledku agresívneho správania matky bol nútený ukončiť konfliktovú konfrontáciu, keď matka s krikom a hnevom opustila na požiadanie znalca vyšetrovaciu miestnosť a následne na chodbe A. K. a M. J., spolu, obidve sestry, vykrikovali a nadávali na otca, ako aj na spôsob znaleckého vyšetrovania, a to za prítomnosti mal. V. K. a mal. P. K.*“. Ďalej namietal, že pri hodnotení dôkazov „*súd nepochopiteľne vychádzal z účelových, zavádzajúcich, vymyslených a najmä nepreukázaných tvrdení matky o mojej údajnej agresivite voči matke A. K., a voči mal. V., o mojom nevhodnom správaní voči mal. V.*“.

Vo vzťahu k zvýšeniu výživného namietal nesprávne zistenie pomerov na strane matky a neprispievanie otca na výživu maloletej aj inými finančnými a vecnými plneniami, keď uviedol: „Podľa mojich vedomostí matka je podnikateľsky činná. Vyplýva to aj z poznatkov znalca MUDr. E. Ž., ktorá vo svojom posudku č. 13/2011 na str. 14 uviedla tvrdenie matky, že má spoločnosť, externého zamestnanca a robia dane a analýzy pre budúcich podnikateľov, komplexné ekonomické riadenie menších podnikov.

Predložil som výpis z obchodného registra na firmu E., s. r. o..., z ktorého vyplýva, že A. K. je t. č. spoločníčka a jediná konateľka so zaplateným vkladom 200 000.- Sk na základnom imaní...

Zároveň som predložil výpis z obchodného registra na firmu M., s. r. o. so sídlom Trstínska 9, 917 01 Trnava, organizačná zložka podniku zahraničnej osoby, ktorá sídli na rovnakej adrese ako firma E., pričom ja viem, že matka A. K. spolupracuje s touto firmou a majú rovnaké sídlo na tej istej adrese...

Prvostupňový súd nezameral dôkaznú pozornosť za účelom preukázania príjmov matky z firmy E., s. r. o. a zároveň neskúmal jej vzťah, pracovné, podnikateľské prepojenie na firmu M., s. r. o.

Je maximálne sporný údaj uvedený v odôvodnení prvostupňového rozsudku na str. 15, že matka je t. č. na materskej dovolenke a poberá iba rodinné prídavky a rodičovský príspevok a suma, ktorú dosahuje je oveľa nižšia, ako je príjem otca.

Zároveň je úplne nepravdivý údaj, uvedený na str. 15 odôvodnenia rozsudku, že súd pri ustálení výšky výživného vzal do úvahy aj tzv. skutočnosť, že otec okrem platenia výživného na maloletú žiadnymi ďalšími finančnými čiastkami neprispieva a nepodiel'a sa na ďalších nákladoch, ktoré má matka s maloletou, čo ale nie je pravda, pričom v konaní bol preukázaný presný opak...“

Vo vzťahu k úprave styku sťažovateľ namietal nedôvodné zúženie styku na rozsah určený krajským súdom, určenie styku na stredajší deň, čo sťažovateľovi sťažuje realizáciu styku vzhľadom na jeho pracovné povinnosti, a ďalej uviedol: „Zároveň naprosto neurčito a nezrozumiteľne je vymedzená úprava po 13-tich stretnutiach u PhDr. S. , keď vo výrokovej časti nie je uvedené, kde sa máme stretávať každú párnú stredu v čase od 15:00 hod. do 18:00 hod., čím odvolací súd položil zdroj ďalších problémov a nedorozumení.

Zároveň odvolací súd nedoriešil ďalší obrovský problém spočívajúci v otázke, kam v každú párnú stredu pôjdeme s mal. V., nakoľko sa jedná o moje právo na stretnutie s mal. V. a mal by som o tom rozhodovať ja a matka by sa mala podriaďovať a jej právo je len byť prítomná na stretnutí, pričom doterajšia prax doposiaľ bola taká, že o stretnutiach rozhodovala matka a ja som sa musel vždy len podriaďovať...“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti týmto nálezom:

„1) Základné právo M. H. na súdnu ochranu, zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a pre namietané porušenie jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie, zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná, postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod č. k. 23 CoP/7/2012, bolo porušené.

2) Zrušuje sa rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 11. 06. 2012, č. k. 23 CoP/7/2012-670 a vracia sa tomuto súdu na ďalšie konanie.

3) Krajský súd v Trnave je povinný zaplatiť M. H. trovy právneho zastúpenia... v sume 323,25 €... k rukám advokáta JUDr. T. S...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozsudkom krajského súdu v konaní o úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, ktoré sú podľa neho založené na nesprávnych skutkových a právnych záveroch.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody

(I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej už vyslovil, že kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv a slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k porušeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 238/07).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd na účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal namietaný postup a rozsudok krajského súdu.

Podstatu podanej sťažnosti tvorí nesúhlas sťažovateľa s postupom a rozhodnutím krajského súdu, ktorý odobril postup okresného súdu napriek tomu, že tento nevykonal podľa sťažovateľa dostatočné dokazovanie na správne zistenie skutkového stavu (najmä pomerov na strane otca i matky maloletej vo vzťahu k spravodlivému rozhodnutiu o úprave ich práv a povinností k maloletej dcére) a vykonané dokazovanie správne nevyhodnotil (najmä nezohľadnil závery znaleckého dokazovania o agresívnom správaní matky, nevenoval pozornosť preukázateľnému mareniu styku otca s maloletou zo strany matky, nezohľadnil podnikateľské aktivity matky, o ktorých svedčia okrem iných údaje obchodného registra), pričom sťažovateľ je presvedčený, že pri správnom zistení skutkového stavu a jeho správnom vyhodnotení by krajský súd dospel k inému záveru a vo svojom výroku by rozhodol o zverení maloletej do starostlivosti otca – sťažovateľa. Sťažovateľ taktiež namietal, že krajský súd odobril postup okresného súdu napriek tomu, že tento nevykonal všetky ním navrhnuté dôkazy, a napokon namietal i nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu.

Námietky sťažovateľa v jeho sťažnosti sa v podstatnej miere zhodujú s jeho odvolacími dôvodmi v odvolaní proti rozsudku okresného súdu. Krajský súd sa preto pri svojom rozhodovaní zaoberal aj uvedenými námietkami sťažovateľa, ktoré však vyhodnotil ako nedôvodné. V napadnutom rozsudku sa krajský súd stotožnil so závermi súdu prvého stupňa v otázke vyhodnotenia dôkazov, ako i právneho posúdenia veci, okrem umožnenia splácania dlžného výživného v splátkach (čo však sťažovateľ nenamieta) a odlišnej úpravy styku v zmeňujúcej časti rozsudku krajského súdu.

V intenciách už uvedenej stabilizovanej judikatúry ústavný súd zdôrazňuje, že mu zásadne neprislúcha hodnotiť vykonané dôkazy (výsluch svedkov, znalecké dokazovanie a iné), tak ako to požaduje sťažovateľ vo svojej sťažnosti. Takýto postup ústavného súdu by bol nielen v príkrom rozpore s už uvedenými úlohami ústavného súdu, ale popieral by základnú zásadu ústnosti a základnú zásadu bezprostrednosti súdneho konania, ktoré vytvárajú najlepšie predpoklady na zistenie materiálnej pravdy.

Po preskúmaní napadnutého postupu a rozsudku krajského súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Ústavný súd nezistil, že by posudzovaný postup a rozsudok krajského súdu bol svojvoľný alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobený v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, a tak mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

Naopak, krajský súd (ktorý posudzoval v odvolacom konaní postup a rozsudok okresného súdu) postupoval ústavne konformne, náležite sa vysporiadal so všetkými odvolacími dôvodmi sťažovateľa a svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil. Ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd vo svojom rozsudku dostatočne vyhodnotil vykonané dokazovanie, na sporné otázky namietané sťažovateľom dal vyčerpávajúcim spôsobom kvalifikované odpovede, keď

- k potvrdzujúcemu výroku o zvýšení výživného zo strany otca uviedol:

„Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyplynulo, že otec maloletej býva so svojou starou matkou v rodinnom dome v H., ktorého je vlastníkom. K jeho pravidelným

mesačným platbám patrí splátka stavebného sporenia 200 eur, ktoré má vo výške 19 916,35 eur a splátka BSM bývalej manželke 200 eur, ktorej celkovo dlhuje 11 950 eur. Okrem toho je vlastníkom 4 412 m² ornej pôdy v H. V roku 2009 dosiahol čistý mesačný príjem 860 eur, v roku 2010 dosiahol čistý mesačný príjem 904,30 eur, v roku 2011 vo výške 858,89 eur a v januári 2012 vo výške 872,84 eur. Okrem maloletej nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Výživné platí vo výške 30 Eur mesačne, podľa predchádzajúcej úpravy výživného.

Matka maloletej je na materskej dovolenke a poberá rodičovský príspevok od 1. 4. 2010 do 31. 5. 2011 vo výške 256 eur mesačne, od 1. 6. 2011 do 31. 12. 2011 vo výške 190,10 eur a do 1. 1. 2012 vo výške 194,70 eur. V roku 2009 z podnikania dosiahla čistý mesačný príjem 1 305 eur. Býva u rodičov v rodinnom dome, kde platí na spoločné výdavky 30 eur mesačne. K jej pravidelným mesačným výdavkom patrí splátka úveru 82 985 eur vo výške 499 eur. Má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k P. K... Potvrdila platenie výživného otcom podľa predchádzajúcej úpravy vo výške 30 eur mesačne.

Náklady na maloletú tvoria: plienky (3 balenia) 36 eur, výživa denne 2 ks po 1,02 eur – mesačne 30,60 eur, desiaty denne 2 ks po 1,18 eur – 35,40 eur mesačne, mlieko BEBA 4 balenia po 8,96 eur, mesačne 35,84 eur a pobyt v detských jasliach, ktoré navštevuje od 1. 11. 2011 vo výške 66 eur. Spolu náklady maloletej 203,84 eur.

Minimálne výživné od 1. 7. 2011 je podľa § 62 ods. 3 zákona o rodine vychádzajúc z § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov 30 % zo životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa 26 eur (z 86,65 eur).

Podľa predchádzajúcej úpravy, rozsudku Okresného súdu Trnava z 21. 4. 2010 č. k. 20 P/368/2009-29, právoplatného 12. 5. 2010, bolo výživné na maloletú stanovené na 30 eur od 1. 4. 2010 naďalej. Matka mala príjem 1 305 eur a otec 860 eur.

Z uvedených skutočností vyplýva, že otcovi od predchádzajúcej úpravy výživného nepatrene stúpol príjem o 19 eur, z 860 eur na 879 eur [(904,30 eur + 858,89 eur + 872,84 eur) x 3] a matke čistý mesačný príjem klesol o 1 049 eur (1305 eur – 256 eur). Maloletej náklady sa s pribúdajúcim vekom nepochybne zvýšili na 204 eur mesačne. Tieto výdavky je povinný vo zvýšenej miere hradiť otec maloletej vzhľadom k jeho príjmu a k nízkemu príjmu matky. Vzhľadom k pomeru mesačných príjmom oboch rodičov, matky 256 eur a otca 879 eur, 23 % : 77 %, je otec povinný hradiť 77 % nákladov maloletej 204 eur, t. j. 157 eur.

Preto pokiaľ súd prvého stupňa stanovil zvýšené výživné od 1. 11. 2011 výškou 150 eur mesačne, rozhodol správne.“;

- k zmeňujúcemu výroku o úprave styku otca s maloletou uviedol:

„Predchádzajúca úprava styku otca s maloletou bola realizovaná rozsudkom o úprave rodičovských práv a povinností rodičov k maloletému. Z rozsudku Okresného súdu Trnava z 21. apríla 2010 č. k. 20 P/368/2009-29, ktorý nadobudol právoplatnosť 12. 5. 2010, vyplýva, že súd maloletú zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloletú zastupovať a spravovať jej majetok, a otcovi uložil povinnosť platiť na maloletú výživné 30 eur mesačne s účinnosťou od 1. 4. 2010, splatným vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Styk otca s maloletou upravil na každú párnú sobotu od 15.00 hod. do 17.00 hod. Maloletá mala v čase uvedenej úpravy šesť a pol mesiaca veku.

Odvolaací súd doplnil dokazovanie o výpovede oboch rodičov a kolízneho opatrovníka o aktuálnej realizácii styku otca s maloletou. Otec maloletej uviedol, že pracuje v dvojzmennej prevádzke, ktorá trvá 12 hodín, so striedaním denná zmena, nočná zmena a voľno. Matka je na materskej dovolenke, preto nemá problém prispôbiť sa akémukoľvek počiatku stretnutia. Styk s maloletou mal od roku 2010 prebiehať podľa predchádzajúceho rozsudku, v každú párnú sobotu od 15.00 hod. do 17. 00 hod. Zo znaleckého posudku vyplýva, že maloletá ma k matke intenzívny citový vzťah a k otcovi pozitívny citový vzťah, bližší vzťah má k matke. Aj obaja rodičia majú pozitívny citový vzťah k maloletej. Vzájomný vzťah medzi rodičmi je intenzívne konfliktný, ich stretnutia pôsobia psychicky negatívne na vývin maloletej. Lepšie intelektuálne, citové a morálne predpoklady a schopnosti vychovávať maloletú má matka. Vzťah otca s maloletou je ovplyvňovaný matkou a jej prostredím. Zmena súčasného výchovného prostredia maloletej nie je v jej prospech, a vhodné je ponechať ju v osobnej starostlivosti matky. Znalec odporučil stretávanie sa otca s maloletou za prítomnosti matky na neutrálnej pôde a za odborného dozoru, ktorý bude schopný psychologicky vyhodnotiť správanie všetkých troch a svojimi intervenciami usmerňovať priebeh komunikácie a kontaktu. Z výpovede svedkyne PhDr. I. Š., klinickej psychologičky, ktorá sa oboznámila so znaleckým posudkom, vyplynula možnosť poskytnúť rodičom odbornú pomoc pri stretávaní sa otca s maloletou, pričom zdravotná poisťovňa hradí 25 sedení po 45 minút, ktoré je možné kumulovať. Jej pracovná doba je denne od pondelka do piatku od 8.00 hod. do 17.00 hod. Stretávanie je možné v jej ordinácii.

Uviedla, že vzhľadom na okolnosti prípadu, pokiaľ by v realite videla priebeh styku, bola by schopná skôr zhodnotiť potrebu odborného dohľadu.

Odvolací súd dospel, po doplnení dokazovania, k záveru o spôsobe a rozsahu úpravy styku otca maloletej s maloletou V. iným spôsobom a v inom rozsahu, než stanovil súd prvého stupňa. Vychádzal pritom zo záverov znaleckého posudku, že styk otca s maloletou je možným len za prítomnosti matky, na neutrálnej pôde, za odborného dozoru. Tieto základné premisy musel mať odvolací súd na pamäti pri určovaní spôsobu a rozsahu styku otca s maloletou, zohľadniac aj finančnú stránku a vyjadrenie svedkyne, klinickej psychologičky. Vychádzajúc z uvedeného, stanovil styk otca s maloletou za prítomnosti matky, rešpektujúc odborné stanovisko vyjadrené v znaleckom posudku. Miesto stretávanie stanovil na Pracovisku klinickej psychológie, T., kde sa nachádza ordinácia PhDr. I. Š. Vzhľadom k nezaťažovaniu rodičov finančnými výdavkami súvisiacimi s realizáciou, styku otca s maloletou na odborný dohľad, stanovil na uvedenom mieste, za dohľadu klinickej psychologičky, stretávanie 13 krát, s tým, že prvý krát stretnutie bude trvať 45 minút a 12 krát po 90 minút. Každú párnú stredu určil odvolací súd z dôvodu potreby stanoviť termín stretávania počas pracovného týždňa subjektu vykonávajúcemu odborný dohľad nad realizáciou styku. Čas stretávania určil v súlade so súhlasnými stanoviskami oboch rodičov a klinickej psychologičky. Odvolací súd zohľadnil skutočnosť, že otec nemá maloletú v osobnej starostlivosti ale má právo podieľať sa na jej výchove. Na jej výchove má právo podieľať sa aj matka, ktorej bola zverená do osobnej starostlivosti. Uvedená úprava je v najlepšom záujme maloletej, keďže rodičmi nezvládaná vzájomná averzia ma negatívny vplyv na psychický vývin maloletej a averziu je potrebné eliminovať zo vzájomných stretnutí za prítomnosti maloletej, resp. v danom prípade spočiatku naučiť sa ju ovládnuť a usmerniť.

Odvolací súd postupujúc podľa § 220 O. s. p., po doplnenom dokazovaní, zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zmene úpravy styku otca s maloletou tak, že jeho styk s ňou stanovil v každú párnú stredu, za prítomnosti matky za prítomnosti PhDr. I. Š. na Pracovisku klinickej psychológie, T. v počte 13 stretnutí s tým, že prvé z nich bude od 15.00 hod. do 15.45 hod. a nasledujúcich 12 od 15.00 hod. do 16.30 hod., a naďalej každú párnú stredu, za prítomnosti matky, od 15.00 hod. do 18.00 hod. Týmto rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava z 21. apríla 2010 č. k. 20 P/368/2009-29, vo výroku o úprave styku.“;

- a k potvrdzujúcemu výroku o zamietnutí návrhu sťažovateľa na zmenu výchovného prostredia uviedol:

„Podľa § 25 ods. 4 zákona o rodine, ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

Citované ustanovenie § 25 ods. 4 upravuje osobitný druh zmeny pomerov spočívajúci v skutočnosti, že jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený v § 25 ods. 1 a 2. V takomto prípade súd môže aj bez návrhu zmeniť nielen rozhodnutie alebo dohodu o úprave styku, ale aj rozhodnutie o osobnej starostlivosti, pričom musí prihliadnuť aj na kritériá uvedené v § 24 ods. 3 a 4. Vzhľadom na to, že ide o fakultatívnu možnosť, súd k zmene rozhodnutia o osobnej starostlivosti pristúpi len ako ku krajnej možnosti a len pokiaľ by táto zmena bola v záujme maloletého, dieťaťa. V týchto prípadoch je povinnosťou súdu, aby najprv podrobným spôsobom skúmal motívy rodiča, ktorý vychováva dieťa a má ho v osobnej starostlivosti, ktoré ho vedú k neumožňovaniu styku druhému rodičovi s maloletým dieťaťom. Ak je konanie rodiča, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti, v rozpore so záujmom dieťaťa (a tak je to aj vtedy, ak je toto konanie len prejavom svojvôle a prehliadania významu spoluúčasti druhého rodiča na výchove dieťaťa), súd vždy uváži, či nie sú splnené podmienky na prípadnú zmenu výchovného prostredia maloletého dieťaťa a rozhodnutia o osobnej starostlivosti. Nie je bezvýznamné, že bezdôvodné bránenie maloletému dieťaťu v styku s rodičom, ktorému nebolo zverené do osobnej starostlivosti, sa pokladá za výrazný nedostatok vo výchove maloletého dieťaťa, ktorý môže ohroziť vývoj osobnosti dieťaťa v citovej a charakterovej oblasti.

V danom prípade otec maloletej namietal, že súd prvého stupňa sa nezaoberal (ne)umožňovaním styku otca s maloletou matkou. Výsledok úvahy vyplývajúcej z dokazovania o tejto otázke by bol však relevantným len v prípade, ak by zmena výchovného prostredia bola na prospech maloletej, pretože ide o ďalšiu zákonnú podmienku zmeny výchovného prostredia maloletého dieťaťa. V danom prípade však nie je uvedená podmienka splnenou, pretože zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že maloletá ma k matke bližší intenzívny citový vzťah. Lepšie intelektuálne, citové a morálne predpoklady a schopnosti vychovávať maloletú má matka. Zmena súčasného výchovného

prostredia maloletej nie je v jej prospech a vhodné je ponechať ju v osobnej starostlivosti matky. Keďže v osobnej starostlivosti matky neboli zistené pochybenia, práve naopak, znalec predpokladá matky pre osobnú starostlivosť vyhodnotil pozitívnejšie, než otca, z hľadiska intelektuálnych, citových a morálnych predpokladov a schopnosti vychovávať. Zmenu výchovného prostredia neodporučil vzhľadom na uvedené skutočnosti, a odvolací súd sa s týmto názorom stotožnil.

Z uvedeného dôvodu rozsudok súdu prvého stupňa, vo výroku o zamietnutí návrhu na zmenu výchovného prostredia v zmysle § 219 O. s. p. potvrdil z dôvodu vecnej správnosti.“

Ústavný súd poznamenáva, že základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho ani účelovo chápať tak, že jeho naplnením je vyhovie všetkým návrhom účastníka konania (napr. II. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96).

Ústavný súd pripomína, že podľa § 26 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností. To znamená, že sťažnosťou napadnutý rozsudok má dočasný charakter a sťažovateľ pri zmene pomerov má možnosť domáhať sa zmeny úpravy svojich rodičovských práv.

Ústavný súd preto nezistil možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozsudkom krajského súdu. Z týchto dôvodov bolo preto potrebné sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2012